هذا رسالة مقنطرات وسائر اعمال غريبه

الحمد لله الذى جعل على الخير البحر الاخضر الفلك
فنا طير المقنطرات استقيمت الى سموات الاهتداء
الى طريق الحمد لله والصلوة على من ستحفها
وجيبها لا يجيب وقت دون وقت بل فى جميع
الاوقات وبعده بو حقير عباد الله مصطفى
بن على الموقت بالجامع الخاقانى سلطان سليم ابن
سلطان بايزيد خان بواه الملك العلام دار السلام
ايدركه دله مكه مقنطرات ديمكله معروف
اولان الت كه ربع دائره اقسامندندر طالب

وراغب

وراغب اولنلر ايچون تورك ديلنه بر مختصرى رساله
جمع ايليم فائده سى عام اوله جميع طالب وراغب
اولنلر مستفيد اولالر پس بو مقدمه ربع مقنطراتك
رسومن اعمالن بيان ايدر يكرمى بش بابدر
باب اول ربع مقنطراتك رسومن واسملرين بيان
ايدر قطب دبو ربعك مركزنده واقع اولان ثقبه
ديرلركه اكا مركز ديرلر خيط مركزه كچن رسيمانه
ديرلر مرى شول كوچوك ايب جكزدركه
ربعك خيطنه باغلرلركه مركزنه خيطك اخرينه
واريجه حركت ايدر رقايم مقام درجه شمسدر
مناسب اولدركه رنكى خيط رنكينك غير اولا
خلقه مشهوردر انى خيطك اوجنه بغلرلر
شاقول وضع اولنمق ايچون شاقول شول جسم

تفیلدرکه ارتفاع محلنده اصمارلر هوادن
امین اولمق ایچون قوس ارتفاع ربع دائره احاطه
ایدن قوسلردرکه اول ربعدن هدفه دن خالی
اولان طرفیدر واول طفسان درجیه مساوی
قسمت اولنمشدر وحروفی جمل ایله اولندمن اخرینه
وارنجه اعداد مستویه اخرندن اولنه کلنجه اعداد
معکوسه درلر هرفتین ربعدن زیاده اولان
ایکی قطعه درکه انکا مرکزه قریب اولن دلکدر
خط مشرق ومغرب برخط مستقیم درکه مرکزدن
قوس ارتفاعک اولنه انمشدر انی ربع کاملده اکثر
نماء رسم ایدرلر خط وسط السماء اول دخی
برخط مستقیمدرکه مرکزدن قوس ارتفاعک
اخرینه انمشدر انکا نصف النهار درلر اول خط

مشرق

مشرق ومغرب ایله مرکزده تقاطع ایدر مدارات ثلثه
اوج دائره درکه مرکزلری ربعک مرکزلریدر
وبری برندن منفاوتدر وربع شمالیده قوس
ارتفاعه قریب اولاکه جمله دن عظیمدر انکا مدار
رأس جدی درلر ومرکزه قریب اولان که جمله دن
اشغی صغیردر انکا مدار رأس سرطان درلر وانلرک
مابینده واقع اولان دائره مدار رأس حمل وملیزان
ومدار اعتدالین درلر اول مدار ایله خط مشرق
ومغرب تقاطع اندوکی نقطه نقطهٔ مشرق
اعتدال درلر مقنطرات شول قوسلردرکه
بری برینک ایچنده چکلمشدر سمت راسوارنجه
وربع شمالیده فضله لی اولان ربعلرده انلرک
بر مدار رأس سرطان ه اولاشور اما فضله سز

اولان ربعلرده بعضی سنك حظ مشرق ومغربده
قرار ایدر وبرراوجلرینك بعضی سی فضله لی وفضله
سزده مدار رأس جدی وبعضی سی حظ وسط
سماده اولاشور واکثر ربعلرده مقنطراتی ایکیشر
رسم ایدرلر اما عدا تمك اسان اولسون دیو عددلری
مقنطردن ده بر رسم ایدرلر که سمت رأسده تمام
طقسان اولور مقنطراتی سمت رأس مقنطراتك
عددی نهایت بولدوغی نقطه درکه انده ص
بازرلر طقسان درجه درافق خط مشرق ومغرب
جانبنده برقوسدرکه ربع شمالیده مدار
رأس سرطان دن چقوب مدار رأس جدی
یاولاشر فضله لی اولنلرده نقطهٔ مشرقده قرار
ایلر وعرض اولمیان بلادده برخط مستقیم اولوب

خط مغرب ایله منطبق اولور مقنطراتك اولیدر
سموت سمت رأسدن چقوب مقنطرات ایله
تقاطع ایدن قوسلردرکه برراوجلری ربع شمالیده
مدار رأس سرطاندن چقوب فضله لی اولان
ربعلرده بعضی سی مدار رأس جدی یا اولاشر
وبعضی سی افقده قرار ایدر اما فضله سز اولنلرده
جنوبی سی افقدن قرار ایدوب شمالیسی خط
مشرق ومغربده قرار ایلر وسموتك اول شولر
سمتدرکه نقطهٔ مشرقدن مدار رأس سرطان
اولاشر اول سمتی سیاه ایله جزرلر واکا دائره
اول سموت دیرلر وسموتك شمالیسنی وجنوبیسنی
اول فصل ایدر ودخی سموتك عدادینك مبدء
درو بوبدن حساب ایدرکه کرك شمالیسی وکرك

جنوبی سی و دخی اکثر ربعلرده بشر بشر عدایدرلر

منطقهٔ فلك البروج منطقهٔ فلك البروج ایکی

قوسدرکه ایکیسیده نقطهٔ مشرقدن چقمشلردر

انلره فلك البروج دخی دیرلر برسی خط وسط

السماء قتنده مدار رأس سرطان ه اولانشراکا

منطقهٔ شمالیه دیولر بریکرینه خط وسط السماء

یاننده مدار رأس جدی یه اولانشراکا منطقهٔ

جنوبیه دیرلر وانلرك هر بری اجزاء بروج ایله

مساوی قسمت اولنمشدر اما ربع شمالیده اکثر

تقسیم ایندکاری منطقهٔ جنوبیهٔ شمالیه سز

اتمزلر زیرا اول اکا کافیدر ساعات زمانیه

ودخی اکثر ربع شمالیده مرکز مدار رأس سرطان

مابینده انی قوس رسم ایدرلر ساعت زمانیه

ربعنی

ایچون کاه اولورکه مدار رأس سرطان ایله مدار

رأس جدی مابینده انی قوس ایدرلر اولدری

خط مشرق ومغربه واخرلری خط وسط السماء

ده اولور وکاه خط وسط السماء یه قریب اولان

قوسی وضع ایدرلر ساعت زمانیه نك اجزاسنه

بلك ایچون ربع مخصوصك عرضنده ساعت

مستویه در درجاتیله زیرا اکا طویل وکاه صغیر

اولور وکاه معتدل اولور لیل ونهار برابر اولدوغی

زمانده اول وقتانك مقدار ساعات مستویه

در درجاتی ایله اون بش درجه اولور قوس عصر

برقوسدرکه مدار رأس سرطان ایله مدار

رأس جدی مابینده واقع اولمشدرکه اوزرینه

عصر دیو باز لمشدرکاه اولورکه قوس عصر ایچون

ایکی رسم ایدرلر برینه عصر اول برینه عصر ثانی
دیرلر قوس شفق و فجر انلر دخی ایکی قوسدرکه مدار
رأس جدی یه وارنجه چکلمشدر افقه قریب
اولان قوس شفقدر اول برینه فجر دیرلر قوس
عصر افاقی برقوسدرکه ظلك مجاز یسنده فرق
بش درجیه قسمت اولنمشدر اولی خط مشرق
ومغربدر واخری وسط السماییه اولانشر قوس
میل اول برقوسدرکه ربع کاملده قوس فضله نك
مجاز یسنده اولور وبکر مجاوج بحق درجیه قسمت
اولنمشدرکه اکا میل اعظم دیرلر اولی خط مشرق
ومغرب دراکا ربع مقطوع شمالیده اکثر مدار
رأس سرطانك قوسنده رسم ایدرلرکه ساعات
معوجه درلر واول التی قوسدر هربری نصف دائره

اولی خط مشرق ومغرب التنجی سی خط نصف
النهار دروربع مقطوع شمالیده برقوس دخی
وضع ایدرلر نصف فضله مقداری که شمس
بروج شمالیده اولدوغی محلده عمل اولنمق ایچون
درجه سنك مقداری تقریبا نصف عرض بلد
اولور واولی خط مشرق مغربدر قوس ظل مبسوط
التمش درجه برقوسدرکه آنی قوسك ارتفاعك
مجاز یسنده وضع ایدرلرکه اولی خط نصف
النهار درواصابع ایله قسمت اولنمشدرکه اول
جانبه خط مشرق ومغرب تضایف بولور
قوس فضله برقوسدرکه آنی ربع کاملده قوس ارتفاع
متصل اولور مابینلرنده خط مشرق ومغرب تفاضل
ایدر واعداد مستویه لرنیك مبدئی واعداد

معكوسه لرينك نهايت دراما ربع كاملك
غزليسنده اولان نصف فضله دراول تقريبا
نصف عرض مقداري اولورانك ربع شماليده مدار
راس متصل رسم ايدرلر وبعضي ربعلرده قوس
سمت قبله وعمل ايچون كوكب رسم ايدرلر الباب الثاني
شمسدن وسائر كواكبدن ارتفاع المغي بيان ايدر
طريق اولدركه شاقول خيط وضع ايدوب وربع
ايكي الوكله طوتوب هدفدن خالي اولان طرفني
شمس جانبنه ايدوب وربعي لطيف ايله حركت
اتدوره سن ناهدفه علبانك ظلي هدفه سفلينك
سطحني اورتجه ياشعاع شمس ثقبنين دن كورنجه
اما اول محلده خيط نر ربعه طانيه ونر طشره اولا
كوره سن اول محلده خيطدن قوس اولندن قج درجه

قطع

قطع ايدرسه اول وقتك ارتفاعي اول اولور
وارتفاع زوالدن اول اولورسه شرقي اولور صكره
اولورسه غربي اولور قمرك ارتفاعي كندو نورندن
التهينه اولكي اسلوب اوزره دراما شمسك
شماعنه سحاب يا غيري مانع اوله ياقمرك ارتفاعي
كوندن اولسه ويا سائر كواكبك ارتفاعي
مراد اولنسه اول وقت ربعي جرم كوكب ايله بصرك
مابينده واقع وضع ايدوب بركوزن يومويب
وايكي الوكله ربعي لطيف ايله حركت ايدوب ناول
بركوزك ربعك هدفه لري اوزرندن ويا ثقبتيندن
ارتفاعك اولندن قاج درجه قطع ايدرسه
اول كوكبك ارتفاعي اول اولور باب الثالث
غايت ارتفاعدن تقويم افتاب يعني درجه

شمسی بلك ومری درجهٔ شمس اوزرینه وضع
ایجك بیان ایدر اولا درجهٔ شمس بلنمك
طریقی اولدرکه غایت ارتفاعدن زوال وقتنده
رصد ایدوب تحصیل ایده سن وخیطی حط
وسط السما اوزرینه وضع ایده سن ومری ای
اول غایت مقداری مقنطره اوزرینه نشانلیه سن
وخیطه حرکت اتدوره سن تا مری منطقه البروج
اوزرینه واقع اولنجه وکوره سن مری بر
وجدن قنقی برجك درجه سی اوزرینه واقع اولور
اول غایتده درجهٔ شمس اولور فصلنه کوره
وفصول بلك طریقی اولدرکه شمسك ارتفاعك
کوره سن اکر مدار رأس حمل ومیزان ایجنده
تزاید اولورسه صیفدر واکر غایت ارتفاع

مدار

مدار رأس حمل ومیزان دن خارج اولوب هابط
اولورسه حریفدر صاعد اولورسه شتادر
ومری اجزاء منطقة البروج قوسندن درجهٔ
شمس اوزرینه وضع ایتمك طریقی اولدرکه منطقة
البروج اون ایکی به تقسیم اولنمشدر هر برینه بر
برج دیرلر وهر برج اونوزه تقسیم اولنمشدر انك
هر برینه بر درجه دیرلر اما اکثر بعلرده بروجی
اون بشره قسم ایدرلر که هر بری ایکیشر درجه
اولورینه مآل بر در وذکر اولان اون ایکی برجك
التی سی شمالیدر والتی سی جنوبی در وبروجك
ابتدا سی حمل اولندندن درکه نقطهٔ مشرقدن
منطقهٔ شمالیه اوزرینه واقع اولمشدر اول
حمل م ایکنجی ثور ا اوجنجی جوزا ب درکه اخری

حظ وسط السما ایله منطقهٔ شمالیه بولشدوغی
زاویه در اندن عودت ایدر اول زاویه بنه
اول سرطان د اولور اندن اسد اندن سنبله
درکه اخری ینه نقطهٔ مشرقا اولور بونلر بروج
شمالیدر وینه مشرقدن اول میزان ن منطقهٔ
جنوبیه اوزرینه واقع اولمشدر ایکنجی یسی
عقرب ر اوجنجی سی قوس ج درکه اخری
وسط السما ایله منطقهٔ جنوبیه بولشدوغی
زاویه در اندن عودت ایدوب کیدر واول
زاویه ینه اول جدی ط اولور اندن دلوی
اندن حوت درکه یا اخرینه نقطهٔ مشرق اولور
وبونلر بروج جنوبیه در بونلرکه معلوم اولا
خیط منطقه دن درجهٔ شمس اوزرینه کتوروب

ومرئی

ومرئی اوزرینه نشانلیه سن مری فایم مقام
درجهٔ شمس اولور وربع شمالیده اولدوغی
زمانده مری درجه سی اوزرینه نشانلنمز
انك طریقی اولدرکه هر برجك نظیری معلوم
اوله که حمل ح ومیزان د ایله ثور ا
عقرب د ایله جوزا ب قوس ح ایله سرطان د
جدی ط ایله اسد ع دلوی ایله سنبله ه
حوت تا ایله بر برینه نظیرلردر ایله اولسه
درجهٔ شمس که بروج شمالیده اولا اول وقت
خیطی درجهٔ شمسك نظیری اوزرینه وضع
ایدوب ومرئی منطقهٔ شمالیه اوزرینه وضع
ایله سن اول تقدیرجه درجه سی اوزرنه واقع
اولش اولور الباب الرابع شمسك میلنی که اکا

میل اول دیرلر وغایت ارتفاعنی ومیل ایله غایت
ارتفاع شمالیمدر جنوبیمدر انلری بلکی بیان ایدر
طریقی اولدرکه خیطی منطقه دن درجهٔ شمس
اوزرینه وضع ایدوب ومری بی نشانلیه سن
وخیطی حرکت اندوره سن تا حظ وسط السما
اوزرینه واریجه وکوره سن ومری ایله مدار
رأس حمل مابینده مقنطرات دن قاج مقنطره
واقع اولورسه اول درجه نك میلی اولوراکر
مری مدار رأس حمل ایله مدار رأس سرطان
مابینده اولورسه میلی شمالی اولور واکر مدار
رأس حمل ایله مدار رأس جدی مابینده اولورسه
جنوبی اولور وعرض فرد اولان ربعده مدار
اعتدالینك ایکی طرفنده اولان مقنطره بر درجه

حساب

حساب اولنور سائری ایکیشر درجه اولور وبر
مقنطره که انی مری قطع ایده اول کونك غایت
ارتفاعی اول اولور وغایت ارتفاع شمالیمدر
وباجنوبیمدر بلمك مراد اولنسه طریقی اولدرکه
ارتفاعك نهایتنده یعنی زوال وقتنده مشرق
جانبنده توجه ایدوب کوره سن لولکك صاغه
دوشرسه اول غایت شمالی اولور اکر صولکه
دوشرسه جنوبی اولور باب الخامس غایت
ارتفاعدن ومیلدن عرض بلد بلکی بیان ایدر
طریقی اولدرکه اول کونك غایت ارتفاعنی بله سن
اول کونده شمسك میلی اولمزسه اول بولنان
غایت طقساندن طرح ایده سن نه قالور ایسه
اول شهرك عرض اول اولور زیرا حمل ومیزان

اولنده میل اولنز غایت ارتفاع تمام عرض بلد اولور
واکر شمسك میلی اولورسه شمالی اولورسه غایت
ارتفاع جنوبیدن طرح ایده سن یا میلی جنوبی
غایت ارتفاع جنوبی اوزرینه زیاده ایله سن
هر نه حاصل اولورسه تمام عرض بلد اولور وتمام
عرض بلد طقساندن نقص ایده سن باقی نه قالورسه
عرض بلد اولور واکر جنوبی غایت ارتفاع
شمالیدن نقص اولنسه یا میلی شمالی غایت ارتفاع
شمالی اوزرینه زیاده اولنسه حاصل یا باقی نه
تمام عرض بلد اولور مادامکه طقسان طرح اولا
والا زیاده اولا عرض بلد اولور باب السادس
تمام عرض بلددن هر وقتده حساب ایله غایت
ارتفاع شمسی ورصد ایله میلدن غایت

ارتفاع

ارتفاع ایله معاً عرض بلد بلمکی بیان ایدر اولا
حساب ایله غایت ارتفاع شمس بلنمك طریقی
اولدرکه ربع شمالیده دائماً میلی شمس تمام عرض
بلد اوزرینه زیاده اولنه شمس بروج شمالیده
اولورسه نقص اولنه جنوبیده اولورسه نه
حاصل اولورسه غایت ارتفاع اول مقدار
اولور واکر حاصل اولان طقساندن زیاده اولور
نصف قف دوردن طرح اولنه باقی غایت
ارتفاع اولور اما ربع جنوبیده عمل برعکس
ایده سن نه حاصل اولورسه غایت ارتفاع ایله
معاً عرض بلد اولور وعرض بلدی اندن طرح
ایده سن باقی نه قالورسه غایت اولور واکر
رصد ایله غایت معلوم اولوب مجموعدن

غايتي طرح ايتسك عرض بلد حاصل اولور
وعرضكه ينه غايت اوزرينه زياده ايده سن
وجمله دن طفسان درجهٔ طرح ايده سن نه
باقي قالورسه اول ميل جزئي اولور معلوم
اولنه كه ذكر اولنان ربع شماليده غايت جنوبي
وربع جنوبيده غايت شمالي اولدوغي تقديرجه در
اما ربع شماليده غايت شمالي وربع جنوبيده
جنوبي اولور اول وقت عمل طريق اخر در
باب التاسع غايت ارتفاعدن طول بلد بلكي
بيان ايدر طريقي اولدركه طول بلنمك مراد اولان
شهرك كه اولدن طولي معلوم اولا اول نصف
نهاردن ريجدن انك تقويم افتابن معلوم ايدينه
سن اكر ايكيسي مساوي اولورسه رصد اولنان

شهرك طولي اول شهر معلومك طولنه مساوي
اولور وكرك مخالف اولورسه ايكي تقويمك بينده
اولان فضلهٔ يكرمدرده ضرب ايده سن وحاصل
ضربي سير وسط شمسك رصد جديد حسبيله
الي طقوز دقيقه وسكز ثانيه دراكا تقسيم ايده
سن خارج قسمت طولين مابينده ساعتي
اون بشه ضرب ايده سن حاصل ضرب تفاوت
مابين طولين اولور وتقويم شهر مرصود تقويم
شهر معلومدن ناقص اولورسه شرقي اولور
اول وقت تفاوتي شهر معلوم الطولك اوزرينه
زياده ايده سن واكر زياده اولورسه غربي اولور
اول وقت تفاوتي نقص ايده سن حاصل مابايقي
هرنه اولورسه شهر مطلوبك طولي اولور بونلدن

معلوم اولدیکه شرقی اولان شهرلرك طویلی
غربی اولنلرك طولندن زیاده اولور زیرا مبدء
اطول جانب غربده معتبردر عند الجمهور
باب الثامن ارتفاعدن ظل وظلدن ارتفاع بیان
ایدر اولا معلوم اولا که ظل ایکی قسمدر بریسنه
ظل منکوس دیرلر ظل منکوس اعمال نجومده
استعمال اولنور وانك مقیاس شول عمودر که
اول برسطحك اوزرنده قایم اولا که اول سطح افق
ایله برجانبدن سطح دائره ارتفاعك هر بریسنه
قایم اولا وشمس که طلوع ایده اول ظلك ابتدا
سیدر وغایت ارتفاعده نهایتنه ایریشور
وافتابك ارتفاعی زیاده اولدقجه ظل زیاده
اولور اکا ظل ثانی دیرلر وانك مقیاسی بر عمودر که

دائره

دائره افقك سطحی اوزرنده قایمدر وقت طلوعده
غایت زیاده اولوب نصف النهاردن نقصانی
نهایتنه ایریشور واکا ظل مستوی دخی دیرلر
واکثر ربعلرده ظل مبسوطی رسم ایدرلر زیرا
ظل منکوسه احتیاج بوقدر وظل ایچون اوچ
قسم مقیاس وضع اولنمشدر بری اونایکی به تقسیم
اولمشدر اکا اصابع دیرلر وبری یدی به تقسیم اولنور
اکا اقدام دیرلر وبری التمشه قسمت اولنور اکا
ستینی دیرلر واجزا دخی دیرلر اما اکثر ربعلرده
اولان اون ایکیه تقسیم اولنان قامه در که اکا
اصابع دیرلر انکله ظل مبسوطی رسم ایدوب عمل
ایدرلر هر ارتفاعك ظل مبسوطی بلنمك طریقی اولدر که
خیطی قوس ارتفاعك اولندن ارتفاع مقداری

درجه اوزرینه وضع ایده سن وکوره سن خیط
قوس ظللدن نه قطع ایتمشدر انی حظ وسط السما
جانبندن عد ایده سن اول ارتفاعك ظل مقدار
اولور اکر ربعده ظل مبسوط وضع اولنمش ایسه
واکر ظل منکوس اولورسه حظ مشرق
ومغربدن عد ایده سن اما ارتفاعك قرق بش
درجیه ایرمش ایسه هر ظللك مقیاسی اوی
مقیاس مساوی اولور واکر ظل موضع اقامتمیدن
اقدام میدر معلوم اولمازسه خیطی قوس
ارتفاعدن قرق بش درجیه وضع ایده سن
وکوره سن اکر اون ایکی یه دوشرسه
اجزاء ظل اصابع اولور دوردده دوشرسه اقدام
اولور ومخفی دکلدرکه هر ارتفاعك ظل مبسوطی

نه مقدار

نه مقدار اولورسه ظل منکوس اول ارتفاعك
نمامیدر وینه هر ارتفاعك ظل منکوسنه مقدار
اولورسه ظل مبسوطی اول ارتفاعك نمامیدر
وظللدن ارتفاع بلنمك طریقی اولدرکه خیطی ظل
معلومك اوزرینه وضع ایده سن وکوره سن
خیط قوس ارتفاعك اولنده نه قطع ایدرسه
اول ظللك ارتفاع اول الور وظل مبسوطدن ظل
منکوس بلنمك مرادا اولنسه فرضا واقع اولان
ارتفاعك ظل منکوسی مرادا اولنسه اولا اول
ارتفاعی طقساندن طرح ایده سن نه باقی قالورسه
خیطی قوس ارتفاعدن انك اوزرینه وضع
ایده سن قوس ظللدن اول ارتفاعك ظل منکوسی
حاصل اولدی اما ظل زوالکه اکا فیء زوال

دیرلر انی بلنمك طریقی اولدرکه خیطی اول کونك
غایت ارتفاعی اوزرینه وضع ایده سن وکوره سن
خیط قوس ظلدن قطع ایدرسه اول کونك ظلی
زوال اول اولور الباب التاسع نصف فضله که
اکا نصف تعدیل النهار دیرلر انی نصف قوس النهار
ونصف قوس اللیل بلکه بیان ایدر ونصف فضله
دیو وقتا صتدالك نصف قوس النهاری ایله غیری
وقتلرك نصف قوس النهاری مابینده واقع اولان
تفاوته دیرلر انی بلنمك طریقی اولدرکه خیطی
درجهٔ شمس اوزرینه وضع ایدوب ومرئی
نشانلیوب وخیطی حرکت اتدوره سن نامری
افق اوزرینه واریجه وکوره سن ربع
شمالیده قوس ارتفاعدن خیطله مشرق ومغرب

مابینده

مابینده قاج درجه نورسه نصف قوس النهاری
اول الور اکر شمس بروج جنوبیده الورسه واکر
بروج شمالیده اولورسه اول وقت کوره سن
ربعده فضله واریسه خیطی درجهٔ شمس اوزرینه
وضع ایده سن ومرئی نشانلیه سن وخیطی حرکت
اتدوره سن نامری فضله التنده افق اوزرینده
واقع اولیجه وکوره سن خیطله حط مشرق
ومغرب مابینده اجزاء فضله دن قاج درجه
واقع اولورسه اول کونك نصف فضله سی
اول الور والی طقسان درجه اوزرینه زیاده
ایده سن اول کونك نصف قوس النهاری حاصل
اولور اما ربعده فضله اولمزسه اول وقت
خیطی درجهٔ شمس اوزرینه وضع ایدوب

ومرئی درجهٔ شمسك نظیراوزرینه نشانلیه سن
وخیطی حرکت اتدوره سن تا مری افق اوزرینه
واقع اولنجه وکوره سن خیطله حظ مشرق
ومغرب مابینده قوسك اولندن نه واقع
اولورسه اول کونك نصف فضله سی اول
اولورانی طقسان دن طرح ایده سن اول
کونك قوس نصف النهاری حاصل اولور
وبونلرك هر بریکه تضعیف اولنه تمام قوس
النهاری یا تمام قوس اللیل حاصل اولور

باب عاشر ربع کامله اولان قوس میلدن میل
استخراج اتمنك طریقی اولدرکه خیطی قوس
اقربا ولان اعتدالیدن درجه نك بعد
اوزرینه وضع ایده سن قوس فضله اولندن

وحمل

وحمل اولندن ابتدا ایده سن ثور جوزا
تمام اولنجه مطرد اهر برجك بعدی اوتوز
درجه اولمق اعتباریله اندن سرطان اولندز
اسد وسنبله اخرینه واریجه عکسنه اندن
میزان وعقرب وقوس اخرینه واریجه
عکسنه وکوره سن درجه نه محلده
منتهی اولورسه خیطی انك اوزرینه وضع
ایدوب تکرار کوره سن خیط قوس
میلك اولنده فاج درجه قطع ایدرسه میل
اول مقدار اولور وقوس میلك اولی حظ مشرق
ومغربدر ومقنطرات جایبندن میل استخراج
اتمنك طریقی اولدرکه مرئی منطقه دن درجهٔ
شمس اوزرینه وضع ایده سن وخیطی حظ

نصف النهار اوزرینه نقل ایده سن اجزاء
مقنطراندن مریخ ایله مدار رأس حمل و میزان
مابیننده اولان میل درجهٔ شمس درونیه
درجه میل جانبندن بو عملك عكسیله دخی
استخراج اولنور باب حادی عشر ارتفاعدن
دائره و فضل الدائر بلکی بیان ایدر دائره دیو زمانه
طلوعدن کچنه و غروبه باقی قلانه دیرلر و فضل
الدائر دیو دائرهٔ نصف النهاردن کچه نه دیرلر
انلری بلمك طریقی اولدرکه اولا مریخ درجهٔ
شمس اوزرینه وضع ایده سن و خیطی حرکت
اتدوره سن تا مریخ مقنطرات اولندن اول
وقتك ارتفاعی مقداری مقنطره اوزرینه واقع
اولنجه و کوره سن خیط قوس ارتفاعك

اخرندن قاج درجه قطع ایدرسه اول
ارتفاعك فضل دائری اول اولور یعنی اکر
ارتفاع زوالدن اول اولورسه زواله باقی
قلان اول اولور و اکر صکرم اولورسه
زوالدن کچن اولور و قوسك اولندن خیط قاج
درجه قطع ایدرسه انك اوزرینه ربع شمالیده اول
کونك نصف فضله سی زیاده اولنه اکر
شمس بروج شمالیده اولورسه و اکر
بروج جنوبیده اولورسه اول ارتفاعك
دائری اولا اولور اما ربع شمالیده شمس بروج
شمالیده اولدوغی زمانده ارتفاعکه جزئی
اولا فضله سی اولیه اول ربعده عمل ممکن
اولمز اول وقت خیطی محط مشرق و مغرب

اوزرینه وضع ایدوب کوره سن مری النده
قاچنجی مقنطره واقع اولور اول مقنطره اول فرض
ایدوب اندن ارتفاعی مقداری عد ایدوب انك
اوزرینه مری وضع ایده وکوره سن خیط
قوسك اولندن نه مقداری درجه قطع اتمشدر
اول محلده اولان ارتفاعك دائری اول اولور
ودائری اول کونك نصف قوس النهارندن
طرح ایده سن فضل دائری حاصل اولور ودائرنك
وفضل الدائردن بریکه معلوم اولا وشمسك
ارتفاعی بلنمك مراد اولنه طریقی اولدرکه مری
درجه شمس اوزرینه وضع ایده سن وخیطی
فضل الدائر مقدار حظ وسط السمادن عد
ایدوب وضع ایده سن وکوره سن شول

مقنطره که

مقنطره که مری النده واقع اولا ارتفاع وقت
اول اولور وشمس بروج شمالیده اولوب دبعده
فضله اولسه اول وقت مری اجزاء مقنطراندن
شمسك ارتفاعی مقداری درجه اوزرینه وضع
ایده سن وخیطی حرکت اندوره سن تا خط مشرق
ومغربدن خارج اولنجه وکوره قوس ارتفاع
درجاتندن حظ نصف النهار ایله خیط بینده
اجزاء فضله دن نه واقع اولورسه اول فضل
دائر اولور اکر عمل قبل الزوال اولورسه
اکر بعد الزوال اولورسه برعکس اولور
وبعده که فضله اولمیه اول وقت حظ مشرق
ومغربدن اخراج اولنور قوس ارتفاعه متصل
ویا افقك فوقنك مدار رأس سرطانه متصل

اولور الباب الثاني عشر سعة مشرق ومغرب

بلكه بيان ايدر طريقي اولدركه مرئي درجه

شمس اوزرينه نشانلیه سن وخيطي حركت

اندوره سن تا مرى افق اوزرينه واقع اولنجه

وكوره سن سموت عددن مرى التنده

فاجبي سمت واقع اولور سه سعة مشرق

ومغرب اول اولور اما ربع شماليده كه ربعده

كه فضله اولميه شمس بروج شماليده اولدغي

زمانده افق بولنمز كه مرى اوزرينه واقع اولا

زيرا افق مشرق ومغربده منقطع اولمشدر

اول وقت نظيري ايله عمل اولنمق لازمدر

زيرا نظيرينك سعة مشرق ومغربي انك سعة

مشرقي ومغربي اولور الباب الثالث عشر

ساعات

ساعات مستويه وساعات معوجه بلكه بيان ايدر

معلوم مدركه بر كون بر كجه فلك اعظمك تقريبا

بر دوري مقداري دركه اني متساوي

يكرمي دورت قسم ايدوب هر برينه بر ساعت

ديرلر وهر بر ساعتي التمش بخش ايدوب هر برينه

بر دقيقه ديرلر وهر ساعتك حصه سي اون

بش درجه وهر درجه دورت دقيقه در وهر

ساعتك اون بش درجه دن زياده ونا قص

اولميوب دائما على التسويه اولا اكا ساعات

مستويه معتدله ديرلر ليل ونهارك ارتوب

اكسلمه سي ساعاتك قلتي وكثرتي ايله اعتبار

اولنور اما بر دخي اولور كه دائما ليل ونهار

زياده ونقصانده هر نه مقدار اولور سه

هر برين اون ايكي قسم ايدرلر ونهارك ارتوب
اكسلمسي دائما درجات ساعات زياده ونا قصي
اولمغله زمانيه اعتبار اولنور هر كز عدد ساعاتك
متغير اولمازدكر اولنان ساعات مختلف الزمانه
اولمغين اكا ساعات زمانيهٔ معوجه ديرلر وساعات
زمانيه ايچون بعض ربعلرده مدار رأس سرطان
ايله مدار رأس جدي مابينده التي قوس وضع
ايدرلر اولى افق اخري وسط السما اولور اما
اكثر ربعلرده ساعات زمانيه نك اجزاسي
بلنمك ايچون همان حظ وسط السما قريب
اولا خطي وضع ايدوب انكله عمل ايدرلر وبعض
ربعلرده دخي ساعات زمانيه ايچون مركز
ايله مدار رأس سرطان مابينده التي متساوي

الابعاد القوس وضع ايدرلر اولا اول وضع
اولنان خطوطدن ساعات مستويه بلنمك
طريقي اولدركه درجهٔ شمس مقنطره اوزرنده
هر ارتفاع وقتك عددنه مطابق وضع ايده سن
وربع شماليده شول خيطي له كه خيط قطع
ايلر خطوط ساعاتدن بروج شماليده تعديل
النهاري زياده ايده سن وبروج جنوبيده
نقص ايده سن حاصل باقي نهاردن كچن ساعات
اول اولور ارتفاع شرقي اولورسه وساعات
باقيه اولورسه واكر ربعده خطوط
وضع اولنمامش اولورسه قوس النهاري
اون بشه تقسيم ايده سن خارج قسمت
ساعات نهار اولور انى بكرمي درتدن طرح

ایده سن باقي ساعات ليل اولور مدار رأس
سرطان ايله مدار رأس جدي مابينده وضع
ايده سن وخيطي حركت اندوره سن نامري
اول وقتك ارتفاعي مقداري مقنطره اوزرينه
واقع اولنجه وكوره سن مري ايله افق مابينده
ساعات زمانيه دن وكسورندن نه كچمشدر
نمازاولدن كچن ساعات زمانيه اول اولور
ومري ايله حظ نصف النهار مابينده واقع
اولورسه زواله باقي قلان اولور اكر
ارتفاع شرقي اولورسه وغربي اولورسه
زوالدن كچن اولور واول ذكر اولنان غروبه
باقي اولور وساعات زمانيه نك اجزاسي
بلمك ايچون حظ وسط السمايه قريب رسم

اولنان

اولنان خطك عملنك اسهلي اولدركه مري
درجهٔ شمس اوزرينه وضع ايده سن وخيطي
حركت اندوره سن نامري ساعات زمانيه
ايچون رسم اولنان خطوطك اوزرينه واقع
اولنجه وكوره سن خيط قوس ارتفاعنك
اخرندن فج درجه قطع ايدرسه ساعات
زمانيه نك اجزاسي اول مقدار اولورانكه
اوتوزدن طرح ايده سن باقي سي اول كچه نك
برساعتي اولور اما مركز ايله مدار رأس
سرطان مابينده اولا حظوطك عملنك طريقي
اولدركه اول كونك غايت ارتفاعي نه مقدار
اولورسه خيطي قوس ارتفاعك اولندن اول
مقدار درجه اوزرينه وضع ايده سن ومري

ساعات زمانیه نك التنجی ساعتاوزرینه
نشانلیه سن خط غایت ارتفاع مقداری
درجه اوزرنده ایکن مری اولا اجزاء ساعتك
نه مقدار قطع ایتدی اول مقدار ساعت
کجمش اولور وخیطی له قوس ارتفاعك اولندن
مراد اولنان وقتك ارتفاعی مقداری درجه
اوزرینه وضع ایده سن وکوره مری فاجیجی
ساعتك اوزرینه وباکسوری اوزرینه
واقع اولورسه نهار اولندن کجن ساعات
زمانیه اولور ومری ایله التنجی ساعتك
مابینده اولان ساعات زواله باقی فلان
اولور واکر ارتفاع قبل الزوال اولورسه واکر
بعد الزوال اولورسه روالدن کجن اولور اولکسی

غزوبه

غزوبه باقی فلان اولور واکر ربعده خطوط
اولمزسه قوس النهاری اون ایکی یه تقسیم ایده سز
خارج قسمت اول کونك برساعتنك اجزاسی
اولور واون ایکیدن ناقص جز قالورسه
انی بشه ضرب ایده سن حاصل اولان اول
ساعتك دقایق اولور واکر ساعات زمانیه
نك درجه ودقیقه سن اونوزدن طرح ایده سن
باقی فلان درجهٔ دقیقه اول کیجه نك برساعت
زمانیه سی اولور واکر قوس اللیلی اون ایکی یه
تقسیم ایدوب باقی سنی بشه ضرب ایده سن
خارج قسمت ایله حاصل ضرب اول کیجه نك
برساعتنك اجزاسی اولور انی دخی اونوز
دن طرح ایتسك باقی فلان اجزا ودقایق

اول کونك برساعتی اولور وساعت زمانیه
برساعت اختیارات دخی دیرلر زیرا قدما
سبعهٔ سیاره نك هر برینه ایام اسبوعك
بر رکوننی تعیین ایدوب وکیجه لرین دخی
اول منوال اوزرینه بر رکوکبه تعیین اتمشلردر
وکونلرینك وکیجه لرینك دخی ساعت زمانیه
لرینك هر برساعتنی ترتیب اوزره بر کوکبه
تعیین ایدوب وکونلرینك وساعتلرینك
ابتدالری یکشنبه دن ویکشنبه کیجه سی ندن
عد ایدوب وکواکبك اسملرینی اخر حرفلری
اختیار اولنوب یعنی نهار ایچون سرخ
دیمك ولیل ایچون حروف دیمك سرخ ایله جمع
اتمشلردر اکا کوره احکام قلوب عمل ایدرلر

باب

باب الرابع عشر ظهرك اول وقتنی وعصرك
ارتفاعنی وظهر ایله عصرك مابینده اولان
فضل الدائری وعصر ایله شمسك غروبی
مابینده اولان دائری بلکی بیان ایدر معلوم
اولا که اولا ظهرك اول وقتی مرکز شمس دائرهٔ
نصف النهاردن کذرانیمکدر انی بلمنك طریقی
اولدرکه اول کونك غایت ارتفاعدن تمام
وقت اولنه که شمس اول ارتفاعدن تجاوز
ایتمیه بلکه نقصان اوله ظهرك اول وقتی
اول زمان اولور وشمسك طلوعندن اول
کونك نصف النهاری تمام کچمش اولا
ونیه ظهر اول وقتی اولور وظل منبسوط نقصنا
اوزرینه ایکن برمرتبه یه واره که زیاده اولمغه

ميل ايده نيه ظهرك اول وقتي اولور عصرك
طريقي اولدركه ربعده قوس عصر اولورسه
خيطي له درجهٔ شمس اوزرينه وضع ايدوب
ومري نشانليه سن و خيطي له حركت اندوره سن
تا مري قوس عصر اوزرينه واقع اولنجه وكوره سن
اجزاء مقنطر اندن مري التنده نه مقنطره واقع
اولورسه اول كونك ارتفاع عصري اول اولور
وقوس ارتفاعك اخرندن خيط قاج درجه
قطع ايدرسه ظهر ايله عصرك مابينده كچن اولور
وقوسك اولندن خيط قاج درجه قطع ايدرسه
اول كونك نصف فضلهسي انك اوزرينه زياده
ايده سن ربع شماليده اولورسه نقص ايده سن
بروج جنوبيده اولورسه جمله دن باطرحدن

حاصل

حاصل اولورسه عصر ايله غروب مابينده
اولان دائره اولور وربعده قوس عصر اولمايوب
قوس عصر افاقي اولورسه اول متساوي فرق
بش درجه دراولي حط مشرق ومعربدندر
انك طريقي اولدركه اول كونك غايت
غايت ارتفاع نه مقدار اولورسه خيطي له
قوس ارتفاعك اولندن اول غايت مقداري
درجه اوزرينه وضع ايده سن وكوره سن
خيط قوس عصر افاقيك اولندن قاج درجه
قطع ايدرسه اول كونك ارتفاعي عصر اول
اولور واول ارتفاعك فضل الدائرن معلوم
ايده سن ظهر ايله عصرك مابيني حاصل
وربعده قوس عصر افاقي دخي اولسه انك

انك طريقي اولدركه اول غايت ارتفاعينك
ظل مبسوطي له تحصيل اولنه كه اول ظل زوالدر
وانك اوزرينه مقدار قامه اون ايكي اسبعدر
زياده اولنه ارتفاع عصرك ظل مبسوطي له
حاصل اولور وخيطي له قوس ظلدن اول
مقدار درجه اوزرينه وضع ايده سن
وكوره سن قوس ارتفاع اولندن قاج
درجه قطع ايدرسه اول كونده عصرك
ارتفاعي اول اولور واول ارتفاعك فضل
دائرن معلوم ايده سن ظهر ايله عصرك
مابيني حاصل اولور وعصر ثانينك زماني
اولدركه ظل زوال اوزرينه قامه نك ضعفي
مقداري ظل حادث اولا اني بلنمك طريقي اولدركه

اول

اول ظلك ارتفاعن تحصيل ايده سن كه اول
عصر ثانينك مابيني حاصل اولور واني اول
كونك نصف قوس النهارندن طرح ايده سن
عصر ثاني ايله غروب مابينك دائري اولور

الباب الخامس عشره حصة الفجر وشفق مغرب
ايله عشانك اول وقتنك دخولني وشفقك
وفجرك حصه لري بلكي بيان ايدر اولا مغربك
اول وقتنك دخولي هر شهرك افق غربي سندن
شمسك صحيح غروب اتمه سندن عبارتدر
وشمسك غروبي كه معلوم اولا اخشام انانيني
تأخير جائزدر اما اكثر ناس افق غربيده واقع
اولان حمرة زائل اولمينجه احشامك وقتي
دخول ايتمدك ظن ايدرلر اول خوت صلات

عشانك اول وقتنى دخول ايتمكدر وحصهٔ
شفق وشمسك غروبى ايله انك غايب اولماسنك
مابينده اولان مدتدن عبارتدر وفجر ايكى
قسمدر بري فجر اولدركه اكا صبح كاذب ديرلر
وبري فجر ثانيدركه اكا صبح صادق ديرلر
وحصهٔ فجر انك طلوعيله شمسك طلوعى
مابينده اولان مدتدن عبارتدركه اول يوم
شرعيله نهارك مابينده واقع اولان مقدار
تفاوتدن عبارتدر زيرا يوم شرعى طلوع فجر
ثانيدن غروب شمسدكدر ونهار شمسك
طلوعندن غروبينه دكدر انلري بلنمك طريقى
اولدركه ربعده قوسلري اولا اولمبا اكر
اولورسه خيطى درجهٔ شمسك اوزرينه وضع

ايدوب

ايدوب مرئى نشانليه سن وخيطى له حركت
اندوره سن تا مرى قوس شفقك يا قوس
فجرك هر قنغى سى اولنورسه انك اوزرينه واقع
اولنجه وكوره سن اكر عملك شفق ايچون اولورسه
خيط قوس ارتفاعك اولندن قاج درجه قطع
ايدرسه اول كونك حصهٔ شفقى اول اولور
واكر عملك فجر ايچون اولورسه خيط قوس
ارتفاعك اخرندن قاج درجه قطع ايدرسه
اول كونك حصهٔ فجرى اول اولور اما ربعده
قوسلري اولمزسه اول وقت مرئى درجهٔ
شمسك نظيرى اوزرينه نشانليه سن وخيطى له
حركت اندوره سن تا مرى مقنطر اتدن اون
بدى مقنطره اوزرينه واقع اولنجه اكر عملك

شفق ایچون اولورسه اکر فجر ایچون اولورسه
اون طقوز مقنطره اوزرینه واقع اولنجه
حرکت اندوره سن وکوره سن که خیط قوس
ارتفاعك اولندن یا شفق یا فجر ایچون قاچ درجه
قطع ایدرسه انك اوزرینه اول کونك نصف
فضله سی زیاده اولنه اکر ربع شمالیده شمسك
میلی جنوبی اولورسه واکر شمالی اولورسه ذکر
اولان فضله یی اندن طرح اولنه که مطلوب
اولان خصه حاصل اولور بو طریق فوسلرندن
استخراج ایتمکدن اولی در الباب السادس
عشر ارتفاعك سمتنی بلمك طریقی اولدرکه
خیطی له درجهٔ شمس اوزرینه وضع ایده سن
وخیطی له حرکت اندوره سن تا مری مقنطراتك

اولندن

اولندن اول وقتك ارتفاعی مقداری مقنطره
اوزرینه واقع اولنجه وکوره سن مری سموت
اجزاسندن قاچ سمت قطع ایدرسه اول
وقت اولا ارتفاعك سمتی اول اولور واول
سمتك جهتی ربع شمالیده جنوبی اولور اکر
مری دائرهٔ اول سموتدن ایچرو دخول ایدرسه
واکر ایتمزسه شمالی اولور وزوالدن اول
اولان سمت شرقی اولور صکره اولنه غربی
دیرلر اما ربع شمالیده ارتفاع جزوی اولسه
یعنی سمتی اولمیان ارتفاعدن اکسك اولسه
اول وقت اولا ارتفاعك سمت شمالی اولور زیرا
قائدهٔ کلیه درکه ارتفاع سمتی اولمیان
ارتفاعدن اقل اولسه ربع شمالیده اولا ارتفاعك

سمتی شمالی اولور تا برابرینه وارنجه قجنکه زیاده
اولا اول وقت اولدار تفاعك سمتی جنوبی اوله
ومریکه دائرهٔ اول السموات اوزرینه ایرشمیه
بولنان سمت شمالی اولور اما عملکده قجنکه بر
دائرهٔ اول السموات اوزرینه ایرلیشه اول وقت
ارتفاعك سمتی اولمز زیرا شمالدن جنوبه کچسه
کدکه روشمسك سمتی اولمیان ارتفاعی بلنك
طریقی اولدرکه مریخ درجهٔ شمس اوزرینه
نشانلیه سن وخیطی له حرکت اتدوره سن
تا مریخ دائرهٔ اول السموات اوزرینه واقع
اولنجه وکوره سن مریخ اجزاء مقنطراندن فاج
مقنطره قطع ایدرسه سمتی اولمیان ارتفاع اول
اولور الباب السابع عشر سمت قبله بلکی واخراج

تاکی

جهات اربعه ونصب قبله اتمکی وبلاد اخرینك
سمت قبله سنی وشهرلرك مابینك مساحتینی
بلکی بیان ایدر اولا سمت قبله بلمك طریقی اولدرکه
مکه شرفها الله طولی وعرضی قاج درجه وقبله
سی مراد اولنان شهرك طولی وعرضی قاج
درجه در معلوم اولا وخیطی له حظ وسط
السما اوزرینه وضع ایده سن ومدار رأس حملدن
شمال جانبنه عرض مکه مقداری یعنی بکرمی
برنجق درجه مقداری مقنطره عدایدوب ومریخ
اوزرینه نشانلیه سن وخیطی له حرکت اندوره سن
تا قوسك اخرندن مکه ایله مطلوب اولان
شهرك طوللرینی بربرندن اندکدن صکره قاج
درجه باقی قالورسه انك اوزرینه واقع اولنجه

وكوره سن مري سموتدن نه سمت اوزرينه واقع
اولورسه اول شهرك سمت قبله سي اول اولور
وهر شهرك سمت قبله سي نه جانبه در بلك
مراد اولنسه بوندن حالي دكلدر كعبه نك
طولي وعرض اول شهرك طولندن وعرضندن
اقل وياكثر اولا يا طولي مكه اقل وعرضي اكثر
اولا ويا برعكس اولا ويا طولين برابر اولوب
عرض مكه اقل ياكثر اولا ويا عرضين برابر اولوب
طولي مكه اقل ياكثر اولا ذكر اولنان اقسام
سكز قسمدر ابله اولنسه اكر مكه نك طولي
وعرضي بلد مخصوصك طولندن وعرضندن
اقل اولنسه انك سمتي غربي وجنوبي اولور
واكر اكثر اولورسه شرقي وشمالي اولور

واكر

واكر طولي مكه اقل وعرضي اكثر اولورسه
انك سمتي غربي وشمالي اولور برعكس يعني
مكه طولي اكثر وعرضي اقل اولنسه
استنبول وادرنه وبروسه كي اول شرقي جنوبي
اولور اما اكر مكه نك طولي بلدك طولنه
مساوي اولنسه عرضي كرك كثير وكرك قليل
اولسون قبله سي خط نصف النهار اولور
يعني اول وقت سمت قبله جنوب اولور اكر
عرض بلد مكه عرضندن زياده اولورسه والا
نقطه شمالي اولور اما عرضين برابر اولنسه سمت
قبله خط مشرق ومغرب اولمازحتي كوشيار
وبعض حكماء خطائي فاخش ايدوب عرضين
برابر اولوب طولين مختلف اولنسه قبله خط

مشرق ومغرب اولور دیمشلر در اما افاق
مائله ممکن دکلدر سببی طبع سلیمی اولنه ظاهر
در اما مکه حظ استواده واقع اولمش اولسه
اول وقت جائز اولوردی واخراج جهات
اربعه ونصف قبله اتمک طریقی اولدرکه
اول وقتک ارتفاعینک سمتی معلوم اولا
وخیطی له قوس ارتفاعک اولندن اول وقتک
سمتی مقداری درجه اوزرینه وضع ایده سن
اکر اول وقتک سمتی شرقی وشمالی یا غروبی وجنوبی
اولورسه خیطی له قوس ارتفاعک اخرندن
اول وقتک سمتی مقداری درجه اوزرینه وضع
ایدوب وبر مقدار بال مومی ایله برکیده سن
برندن حرکت اتمیه وربعی برمستوی محلده وضع

ایدوب

ایدوب بر وجه که مرکز شمس طرفنه وکنار
افق جانبنه اولا وبر خیط وبر شاقول اصوب
سمله ربعک مرکز مابینده برالوکله طوتوب
وبرالوکله ربعی واقع اولدوغی محلده لطف
ایله حرکت اندوره سن تا الوکله صالنان
خیطک ظلی ربعک مرکزی اوزرینه اوغریوب
اول بال مومی ایله برکمش خیطک اوزرلی
تمام اورتجه اول تقدیرجه ربع جهات اوزرینه
وضع اولنمش اولور وسول خطکه سمتک عرضی
ایله اندن ابتدا اولنمشدر اول حظ مشرق
ومغرب واول برخط نصف النهار اولور
واول ایکی خیطی له که قائمه اوزرینه تقاطع
اندوره سن جهات اربعه حاصل اولوب

وتقاطعندن درت ربع حاصل اولور واول
ربعك برينه شرقي جنوبي وبرينه غربي جنوبيني
وبرينه شرقي شمالي وبرينه غربي شمالي ديرلر
وكوره سن مكه فنى ربعده واقع اولور سه
ربع دائره نك خط مشرق ومغربي موازي
اولا وربعك مركزي اولايكي خطك تقاطع
اندوكي نقطه اوزرنده اولا وربع دائره نك
خط مشرق دن سمت قبله مقداري بعيد
اولوب خيطي له قوس ارتفاعدن اول مقدار
درجه اوزرينه وضع ايده سن ويا ربعك
خط نصف النهارندن انحراف قبله مقداري
بعيدا ولوب خيطي له قوس ارتفاع اوزرينه
وضع ايده سن هر فنى طريق ايله اولورسه

بهر حال خبط سمت قبله سن وشهرلرك مابينك
مساحتن بلنمك طريقي اولدركه اولا ذكر اولنان
عمله مطلوب السمت اولان بلدك مساحت
سمت رأسلرينى بلمك لازمدر ايله اولسه خيطي
له وسط السمادن مطلوب السمت اولان بلدك
عرض مقداري كجروب وعرض بلد جهتي ايچون
مدار رأس حملدن عد ايدوب ومرى بى اول
محله وضع ايده سن موقع مرى اول بلدك سمت
رأسي اولا ولور اكر طول بلدين متساوي
اولورسه واكر طولده تفاوت اولورسه
ايكى اكثرندن طرح ايده سن ومقدار
فضل اوزرينه وضع ايده سن وكوره سن قوس
ارتفاعدن موقع مرى اول بلدك سمت رأسي

اولور وشول سنه که سموتدن تحت المری
واقع اوله اول بلدك سمت غربیسی اولور اکر
مطلوب السمت اولان بلدك طول بلد مفروضندن
ناقص اولورسه واکر برعکس اولورسه
سمت شرقی اولور وانك نمامی طقساننه واریجه
انك انحرافی اولور حط نصف النهاردن
ومخفی دکلدرکه اکر عرض بلدین متساوی
اولورسه برمدار بینك تحتنده واقع اولمش
اولور وبلدك سمتی اولور واول تقدیرجه
اول شهرك سمتی اولمزدیمشلردر اما معلوم
اولا که طول بلدك متساوی اولورسه حط
نصف النهار اوزرینه دوشر انحرافنه بهر
تقدیرجه شول سنه که مقنطراتدن تحت

المری

المری واقع اولا اول جزوك ارتفاعی اول
اولور بلد مفروضده واول ارتفاعك اجزاسنی
که طقساندن طرح ایده سن باقی سه مابین
سمت رأس بلدین اولور وفلکده هر بر درجه
ارضنده التمش التی میل وثلثان میل اولوب
وهر اوج میل بر فرسخ عد اولنور وسمت رأس
بلدینك بعدینی که معلوم ایدینه سن مساحتلری
دخی امیال وفراسخ ایله معلوم اولور ایسه
اولسه سمت مکه مشرفهٔ دار السلطنة محروسهٔ
قسطنطنیه ده تعیین اولنوب وجانبلرینك
مساحتی دخی ذکر اولندی معلوم اولا که
عرض بلد مکه تقریبا یکرمی ایکی درجه درمدار
رأس حملدن الی شمال جانبندن یعنی مدار

رأس حملك ايچنده عدايدوب ومري بي اول
محله وضع ايده سن طول بلد قسطنطنيه كه
التمش درجه وطول مكه يتمش بدي درجه در
اندن طرح اولندقده اون بدي درجه باقي
قالوركه فضل الطولين درحظ وسط سماداك
عدايدوب خيطي له انتهاء عدد وضع ايده سن
مري دوائر سموتدن الي اوزرينه واقع اولوركه
اول سمت مكه دروانك تمامي طقساناولور
وانحراف قرق اولور ومقنطراتدن التمش بش
اوزرينه روشركه ارتفاع سمت رأس مكه
اولور وافق قسطنطنيه اوزرنده طقسان
دن طرح اولندقده يكرمي بش قالوركه اول
مابين سمت رأس بلدين اولور وهر درجه كه

التمش

التمش التي ميل وثلثان ميل اولور وهر اوج ميل
بر فرسخ فرض ايده سن بش يوز الي بش فرسخ
ونصف تسعه فرسخ اولوركه مكه نك
قسطنطنيه دن بعدي اول مقدار اولور تقريبا

الباب الثامن عشر شمس طلوع اتدوكي

زماندن سمت قبله اوزرينه كلدوكي زمانه
دك اول نهاردك دائري ندر بلكي بيان ايدر طريقي
اولدركه خيطي له درجهٔ شمس اوزرينه وضع
ايدوب ومري بي نشانليه سن وخيطي له حركت
اتدوره سن تا مري سموتا عدادندن بلد
مطلوبك سمت قبله سي مقداري سمت اوزرينه
واقع اولنجه وكوره سن خيط قوس
ارتفاعك اولندن قاچ درجه قطع ايدرسه

اول كونك نصف فضله سي انك اوزرينه زياده
ايده سن ربع شماليده طرح ايده سن بروج
جنوبيده اولورسه جمعدن ياطرحدن
هر نه حاصل اولورسه اول نهاردن شمس سمت
قبله اوزرينه كلنجه اول مقدار دائرا اولور

الباب التاسع عشر هر ماهك غره سي ايام

اشبونك قنقي كوني واقع اولور وهر وقتده
قمر قنقي برجده در حساب ايله بلكي بيان ايدر
اولا هر ماهك غره سي ايام سبعه نك قنقي
كونده واقع اولورا اني بلمك طريقي اولدركه
هجرت نبويه نك مائتي سنه منكره سي استعاط
اولنه باقي سه درجه ده ضرب اولنه نه حاصل
اولورسه اكا محصول ديرلر اول حفظ

اولنه

اولنه وينه ذكر اولان باقي اون بره ضرب اولنه
نه حاصل اولورسه ضربي اوتوزه تقسيم ايده سن
خارج قسمت نه اولورسه اني محصول اوزرينه
زياده ايده سن واوتوزدن باقي قالدوغي
زمانده اون طقوزدن ناقص اولورسه عد
اولنيوب زياده اولورسه اوتوز برينه عد
اولنه ومحصول ايله خارج قسمت نه اولورسه
اني يدي يه تقسيم ايده سن اكريدي دن
باقي قالورسه اكا اس ديرلر واكر كسر اولمزسه
اس سبعه ديرلر وابتداء عدد يوم الثلثادن
عد اولنوب قنقي كونده نهايت بولورسه
اول كون اول سنه نك اول محرمي در وشهر اخرك
اولي بلمك مراد اولنسه شهور قمريه ومحرمدن

ابتدا ایدوب فاج آی کچمش ایسه هر ایکی شهر
اوج عدد ایده سن یعنی بر شهر اوتوز و بر شهر یکرمی
طقوز عدد ایده سن ایکیسنك حالی بر در
و نرلر والورسه اس قمر یه اوزرینه زیاده ایده سن
اکر سبعه دن زیاده اولورسه یدیشری
اسقاط اولنه باقی قالان اس دراکز
اولنرسه اس سبعه در و ابتدای عدد کلیا
یوم الثلثاندر و انتهاء عدد اولدرکه
مراد اولان شهرك اولیدر و بر وقتده قمر
قنقی برجده درانی بلك طریقی اولدرکه شهور
قمریه نك فاجنجی کوندر معلوم ایدیبور
اکا ایکی بجق عدد دخی الحاق ایده سن و جمله
حفظ ایدوب شمس اول کون قنقی برجده

ایسه

ایسه اندن ابتدا ایده سن هر برجه ایکی بجق
عدد ویره سن باخود الی فراولنمیوب شمس
اولدوغی برجدن ماعدا انوالی اوزره هر برجه
ایکی بجق عدد ویره سن عدد قنقی برجده نهایت
بولورسه قمر اول برجده اولور تقریبا اما نصر
فراخی نصابده شهور قمریه عددن تضعیف
ایدوب و بش عدد دخی الحاق ایدوب هر برجه
بشر عدد تعیین اتمشدر اول فعل زائددر
باب عشرین کواکب ایله اولان اعمال ذکر ایدر
طریقی اولدرکه اکر کوکب ربعده موضوع
ایسه مریخ اول کوکبك مرکزنه وضع ایده سن
و شمسك اولان عمل ایده سن و اکر کوکب ربعده
موضوع دکلسه اول وقت خبطی له وسط

التماده كوكبك بعدي مقداري وضع ايدوب
ومري بي نقل اتدوره سن مقنطر اتدن موقع
مري اول كوكبك غايت ارتفاعي اولور واكر
خبطي له كه نقل اندوره سن نامري افق اوزرينه
دوشه اول وقت تعديل النهار ونصف النهار
وسعة مشرق وسعة مغرب كوكب معلوم اولور
مقدما شمسده ذكر اولنان كبي ومعلوم اولكه
كوكبك بعدي باعرض بلده موافق يا مخالف
اولا اكر موافق اولورسه بالتمام عرض بلدندك
ناقص اولا يا مساوي يا زياده اولا اولكسنده
كوكب طلوع وغروب ايدر ايكنجي سنده افقه
ابريشور منخفض اولمزا وجنجي سنده ايدي
الظهور اولور واكر بعد مخالف اولورسه

اول

اول دخي بو ميوال اوزرينه دريعني ن
اولكسنده طلوع وغروب ايدر ايكنجي سنده
افقه ايريشور مرتفع اولمزا وجنجي سنده ايدي
الخفا اولور باب احد عشرين فلك مستقيم
ايله اول حددن محسوب اولان مطالع بروج
يعني مطالع ملكه بلكي بيان ايدر معلوم
اولا كه مطالع فلكيه ديو اول جدي
دائره نصف النهاردن كاينجه ما بينده واقع
اولان مدتلر ديرلر ومطالعك عددينك
اولي جدي اولندندر اما مطالع زوال دخي
ديرلر اني بلمك طريقي ولدركه قنقي درجه نك
طالع مراد اولنسه خبطي له منطقه دن
انك اوزرينه وضع ايده سن وكوره سن

خيط قوسك اخرندن قاج درجه قطع ايدرسه
مطالع فلكيه اولور فلك مستقيم ايله اكر
شمس بروج مشتويه ده يعني جدي و دلو و حوت
ده اولورسه واكر بروج ربيعيه ده اولورسه
يعني حمل و ثور و جوزاده اولورسه
قوسك اخرندن اول بولنان مطالع يوز
سكسان درجه دن نقص اولنه واكر بروج
صيفيه ده يعني سرطان و اسد و سنبله ده
اولورسه اول وقت اول مطالعي يوز سكسان
درجه اوزرينه زياده ايده سن واكر
بروج خريفيه ده يعني ميزان و عقرب
و قوسده اولورسه اول وقت بولنان
مطالعي اوج يوز التمش درجه دن طرح ايده سن

زياده

زياده دن و طرحدن نه حاصل اولورسه
اول درجه نك مطالع فلكيه سي اول اولور
فلك مستقيم ايله الباب الثاني عشرين
مطالع بلديه بلكي وافق بلددن وقت
مفروضك مطالع طالعن بلكي بيان
ايدر و مطالع بلديه اول حملدن افقدك
طلوع اندوكي زمان ايله شمس طلوع اندوكي
زمانك مابينده اولان مدتدن عبارتدر
ابتداسي حمل اولندن اولدوغنه باعث
اولور اكا مطالع شرق دخي ديرلر
اني بلمنك طريقي اولدركه اولا مراد اولنان
كونك مطالع فلكيه سي معلوم اولا و اول
كونك نصف قوس النهاري قاج درجه

اولورسه مطالع فلكيه دن طرح اولنه نه باقي
قالورسه اول كونك مطالع بلديه سي اولور واكر
نصف قوس النهار مطالع فلكيه دن زياده
اولسه اول وقت مطالع فلكيه اوزرينه تمام
دركه اوجبور التمش درجه در زياده اولنه
واول حملدن نصف قوس النهاري طرح
ايده سن نيه مطالع بلديه حاصل اولور وايكي
سي جمع اولوب تمام دوردن زياده اولوب
اول وقت مطالع مطلوب تمام دوردن زائد
اولنور كه اكا مطالع غروب ديرلر و مطالع
طالع بلنمك طريقي اولدركه نهار اولندن قاچ
درجه كچمشدر معلوم اولا واول كونك
مطالع بلديه سي نه مقدار اولورسه انك اوزرينه

زياده

زياده اولا مطالع طالع حاصل اولور واكر
ليل اولندن كچن درجاتي شمسك مطالع غروبي
اوزرينه زياده ايده سن نيه انك كبي مطالع
طالع حاصل اولور و مطالع حاصل اولا هر
برجك باشقه باشقه مطالع حصه لري
نه مقدار اولورسه حمل اولندن طرح
اولنه هر قنغي برجه وقاچنجي درجه سنه
ايرشورسه درجهٔ مطالع اولور باب الثالث
عشرين اوقات اربعه ونسوبه بيوت اثني
عشر بيانده در طريقي اولدركه نهار ده دائري
مطالع درجهٔ شمس زياده ايده لر وليلده مطالع
نظير درجهٔ شمس زياده ايده لر مطالع طالع
حاصل اولور و مطالع بلديه تحويل اولنوب

تقویمه اولنه طالع حاصل اولور و نظیر
غارب اولور که اکا سابع دخی دیرلر و مطالع
طالع بلد اول جدیدن محسوب اولان فلك
مستقیم ایله مطالع عاشر اولور اول مطالع
فلك مستقیم در برج سوابه تحویل ایده لر عاشر
معلوم اولور اکا وسط السما و ندا السما دخی
دیرلر انك نظیری ربع اولور و اکا وتد ارض
دیرلر که بونلر اوتدار اربعه دیرلر باقی
سکز خانه نك طریقی بو وجهله در که درجهٔ
طالعك قوس النهارینك سدسینی طالعك
مطالع بلدیه سنه زیاده ایلیه لر نه حاصل
اولورسه اون بر بخینك مطالع اوزرینه
زیاده ایندوکده اون ایکجینك مطالع حاصل

اولور

اولور و سدس دوری اون ایکجینك مطالعی
اوزرینه زیاده اولندقده ایکجینك مطالع
حاصل اولور و ثلث دوری اون بر بخینك
مطالع اوزرینه زیاده اولندقده اوجنجینك
مطالع حاصل اولور و ذکر اولان مطالعی اول
جدیدن محسوب اولان مطالع فلك مستقیمه
درج سوابه تحویل ایده لر بو درت خانه نك
درجه لری معلوم اولور باقی درت خانه لرك
نظیری اولور اکا کوره عمل اولنه

باب رابع عشرین ارض اوزرنده قایم اولنلرك

ارتفاعی بلکی بیان ایدر طریقی ولدرکه انلرك
سقط حجرینه وارلمق ممکن اولا و یا اولیا
اکر ممکن اولورسه ربعی ایکی الوکله

طوتوب هدفه دن حالی اولان جانبی ارتفاعز
الدوغك شخصك طرفنه ایده وبرکوزبکی
بومو باول برکوزکله وقت ایده سن تا ربعك
هدفه لری اوزرنده یا ایکی ثقیه لرندن
ارتفاعن الدوغك شخصك دپسنك ارتفاعز
فرق بش درجه ارتفاع اولدوغی کبی قدمك
التنده برنشان ایدوب واول نشاندن اول
اول ارتفاع النان شخصك مسقط حجرینه
واریجه برزراع ایله اولجه سن نه حاصل
اولورسه انك اوزرینه بصرکدن قدمکه
واریجه نه مقدار ایسه انی زیاده ایده سن
جمله سی نه اولورسه انك طولی اول مقدار
اولور اما مسقط حجرینه وارلمق ممکن اولمسه

انك

انك طریقی اولدرکه هر نه محلدن دیرلرسك
اول ارتفاعن الدوغك شخصك دپسندن بر
ارتفاع الوب اول ارتفاعك ظل مبسوطی
اوزرینه درت اصبع رخی زیاده ایده سن
که قامه نك ثثبدر ویا نقص ایده سن واول
نشاندن اکر فلك اوزرینه درت اصبع زیاده
اولسه کیروسنه کیده سن اکر نقص اتدوکیسه
ایلروسنه واره سن تا اول شخصك دپسنك
ارتفاعی اول حاصل اولان ظلك ارتفاعی
مقداری اولیجه وکوره سن ایکی قدمك مابینده
تا اول نشانی اولان محله واریجه قاچ زراع
اولورسه اوج اول مقدار عدد حفظ
ایده سن وبصرك ایله قدمك مابینی نه مقدار

ایسه انی اوزرینه زیاده ایده سن نه حاصل
اولورسه اول شخصك ارتفاعی اول مقدار
اولور باب الخامس والعشرین خاتمه بکارك
وانهارك عروضنی وجاهلر اغزندکه صوینه
واریجه درکلکن بلکی بیان ایدر طریقی اولدرکه
اولا بربحرك یانهرك کنارنده طوروب واول
برکنارینك ربع ایله قاج درجه درانحفاظن
الده سن وبصرکدن صوکنارنه واریجه قامه
فرض ایده سنکه مقداری اون ایکی اصبعدر
وذکر اولان قامه ایله اول انحفاظك
ظل مبسوطی تحصیل ایده سن نه حاصل اولورسه
اول بحرك یانهرك عرضی اول مقدار اولور
وهرجاهك صوینه واریجه درکلکی بلنمك طریقی

اولدرکه

اولدرکه اولا اول جاهك اغزنه مقدار
درمعلوم اولوب برکنارنده طوروب ربع
ایله مقابله سنده اولان کنارینك صوبر
واریجه انحفاظ مقداری درجه اوزرینه
وضع ایده سن وکوره سن خیط قوس ظلدن قاج
درجه ظل قطع ایدرسه انی حفظ ایده سن اول
جاهك اغزی قاج ذراع اولورسه هرذراعی
اون ایکی فرض ایده سن نه حاصل اولورسه حفظ
اولان ظلك بنه درجه لرینه تقسیم ایده سز
خارج قسمت نه اولورسه بصرکده قدمك
مابینی نه اولورسه ایدر طرح
ایده سن هرنه باقی قالورسه اول
جاهك اغزندن صوینه واریجه دکلکی

اول مقدار الأنور

تمت الكتاب بعون الله

الملك الوهاب

کتابخانه مجلس شورای اسلامی
جمهوری اسلامی ایران
تأسیس ۱۳۰۲ هجری شمسی

آقای حسینی
۸۴/۱۱/۱۱